با صلح ارتش

سیاست آمریکا در قبال جنگ اوکراین می‌انجامد؟

صلحی عادلانه و پایدار گفت‌وگو کرد.»

در بیانیه خبری دولت بریتانیا که تحریم‌های جدید را اعلام می‌کرد، هیچ اشاره‌ای به ایالات متحده نشده بود، اما در عوض آمده بود که اتحادیه اروپا در حال آماده شدن برای «اعلام هفدهمین بسته تحریمی خود علیه روسیه، در تلاشی هماهنگ برای تضمین صلح عادلانه و پایدار در اوکراین» است.

یک مقام ارشد اروپایی که در گفت‌وگوهای پشت درهای بسته شرکت داشته است، گفت که به نظر نمی‌رسید ترامپ هرگز علاقه‌ای به پیوستن به تحریم‌ها علیه روسیه در صورت امتناع این کشور از همراهی با آتش‌بس بدون قید و شرط داشته باشد. این مقام گفت، به نظر می‌رسید تهدیدهای او عمدتاً نمایشی بوده است؛ ایالات متحده در طراحی تحریم‌های عمده جدید شرکت نکرد.

اختلاف نظر میان آمریکایی‌ها و اروپایی‌ها بر سر حمایت از اوکراین احتمالاً در دو اجلاس مهم که به زودی برگزار خواهد شد به اوج خود خواهد رسید: اجلاس گروه هفت (G7) در کانادا در اواسط ژوئن و اجلاس ناتو یک هفته بعد از آن در لاهه. اجلاس دوم، به‌طور خاص، به حمایت بلندمدت از اوکراین و اقداماتی برای مهار نیروهای روسی خواهد پرداخت تا آنها عضو ضعیف‌تری از پیمان آتلانتیک شمالی را به چالش نکشند و این موضوع مورد بررسی خواهد بود که آیا ترامپ طبق پیمان ناتو به کمک آن عضو خواهد شتافت یا خیر.

والدیس دومبروسکیس، کمیسر اقتصادی اتحادیه اروپا، روز دوشنبه اعلام کرد که اتحادیه اروپا در نشست آتی وزرای دارایی گروه هفت (G7) در کانادا پیشنهاد کاهش سقف قیمت کنونی ۶۰ دلار در هر بشکه برای نفت خام حمل‌شده از طریق دریا از روسیه را مطرح خواهد کرد. این اقدام بخشی از هجدهمین بسته تحریم‌های اتحادیه اروپا علیه مسکو است که هدف آن کاهش درآمدهای نفتی کرملین برای محدود کردن منابع مالی تهاجم این کشور به اوکراین است.

دومبروسکیس جزئیات دقیقی درباره سطح پیشنهادی کاهش سقف قیمت ارائه نکرد، اما منابع آگاه در اتحادیه اروپا که در جریان گفت‌وگوها بودند، به رویترز گفتند که این اتحادیه پیشنهاد کاهش سقف به ۵۰ دلار در هر بشکه را مطرح خواهد کرد. او در پاسخ به پرسش خبرنگاران درباره طرح این پیشنهاد در نشست گروه هفت اظهار داشت: «بله، این موضوعی است که ما از سوی کمیسیون اروپا در چارچوب بسته جدید تحریم‌ها مطرح کرده‌ایم. انتظار دارم که شرکای دیگر گروه هفت نیز به این پیشنهاد علاقه‌مند باشند و بحث‌های سازنده‌ای در این زمینه شکل گیرد.»

در نقطه مقابل امید اروپایی‌ها، آمریکا تصمیمی برای پیوستن به این تحریم‌های جدید ندارد.

در استانبول چه گذشته بود؟

یکی از مهم‌ترین سوالات این است که در مذاکرات مستقیم روسیه و اوکراین چه گذشت که به این نتایج منجر شد؟

در اولین دور گفت‌وگوهای مستقیم میان روسیه و اوکراین در سال ۲۰۲۵، مسکو حاکمیت اوکراین و اختیارات رئیس‌جمهور این کشور را مورد تردید قرار داد. ولودیمیر زلنسکی، رئیس‌جمهور اوکراین، در تاریخ ۱۵ مه برای گفت‌وگوهایی که چند روز پیشتر همتای روسی او پیشنهاد داده بود، وارد استانبول شد. وزرای امور خارجه و دفاع اوکراین او را همراهی می‌کردند. اما ولادیمیر پوتین، رئیس‌جمهور روسیه، و همچنین اعضای کابینه‌اش در این گفت‌وگوها حاضر نشدند. او هیئتی رده‌پایین به ریاست رودیون میروشنیک را به استانبول فرستاد که به گفته مقام‌های آگاه، اختیار امضای آتش‌بس را نداشت. با این حال، این روس‌ها بودند که با لحنی تند، مشروعیت هیئت اوکراینی را زیر سوال بردند.

ماریا زاخاروا، سخنگوی وزارت امور خارجه روسیه، پیش از آغاز گفت‌وگوها با اشاره به فرمان زلنسکی مبنی بر ممنوعیت مذاکرات مستقیم در زمان جنگ روسیه در اوکراین، در شبکه ایکس نوشت: «هیئت [روسی] منتظر است تا دلقک سخنرانی کند، اثر مواد توهم‌زا از بین برود و او سرانجام به کسانی که به مدت سه سال از مذاکره منع کرده بود، اجازه دهد پشت میز بنشینند.»

رودیون میروشنیک، مذاکره‌کننده ارشد روسیه، در روز ۱۶ مه، همزمان با برگزاری مذاکرات، گفت: «ما قوانین اوکراین را تحلیل کردیم و بر اساس آن، دریافته‌ایم که اختیارات زلنسکی به عنوان رهبر قانونی کشور منقضی شده است.»

اشاره مذاکره‌کننده روس به پایان دوره ریاست‌جمهوری قانونی زلنسکی در مه ۲۰۲۴ است که پس از آن به دلیل وضعیت اضطراری در این کشور انتخابات برگزار نشد. با این حال، قانون اساسی اوکراین به رئیس‌جمهور اجازه می‌دهد تا زمان پایان وضعیت اضطراری ملی در جایگاه خود باقی بماند و ایفای نقش کند. روس‌ها از این موضوع برای نامشروع نشان دادن دولت اوکراین استفاده می‌کنند. میروشنیک گفت: «این خطر وجود دارد که توافقات حاصل شده و امضا شده، مورد انکار قرار گیرند.»

دیمیتری پسکوف، سخنگوی کرملین، یک روز پس از مذاکرات گفت: «مهمترین و اساسی‌ترین چیز برای ما همچنان این است که دقیقاً چه کسی این اسناد را از طرف اوکراین امضا خواهد کرد.»

اما موضع روسیه این ظن را برانگیخته است که مسکو در حال زمینه‌سازی برای شانه خالی کردن از هرگونه توافقی در آینده است.

موسسه مطالعات جنگ، اندیشکده مستقر در واشنگتن، نوشت: «این کارزار لفاظی، بخشی از تلاش‌ها برای ایجاد شرایطی است که روسیه بتواند در زمان دلخواه خود از هرگونه توافق صلح آتی خارج شود.»

در نشست استانبول، اوکراین پیشنهاد آتش‌بس و پس از آن ملاقات میان زلنسکی و پوتین را مطرح کرد. روسیه هر دو درخواست را رد کرد و در عوض پیشنهاد تبادل ۱۰۰۰ اسیر جنگی از هر طرف و سپس ارائه کتبی پیشنهادهای آتش‌بس را ارائه داد. ولادیمیر مدینسکی، دستیار پوتین و عضو تیم مذاکره‌کننده، گفت: «ما توافق کردیم که هر طرف دیدگاه خود را در مورد آتش‌بس احتمالی آینده، با جزئیات کامل ارائه دهد.»

روسیه معتقد است که جنگ در این شرایط به نفع مسکو ادامه خواهد یافت. در طول مذاکرات، نیروهای روسی حملاتی را در نزدیکی پوکروفْسْک و تورتسک در شرق اوکراین آغاز کردند و مناطقی را به تصرف خود درآوردند. شنبه‌شب، روسیه ۲۷۳ پهپاد را به سمت شهرهای اوکراین پرتاب کرد که بزرگترین حمله پهپادی این کشور در طول جنگ محسوب می‌شود. روز دوشنبه نیز وزارت دفاع روسیه مدعی تصرف دو شهرک مارینو در استان سومی و نووالنوفکا در استان دونتسک شد.

مسکو به درخواست‌های کی‌یف برای آتش‌بس با اصرار بر مذاکرات بدون پیش‌شرط پاسخ داده است، اما بنا بر گزارش‌ها، روز جمعه خود پیش‌شرط‌هایی را مطرح کرده بود.

منابع آگاه از روند مذاکرات به بلومبرگ گفتند که هیئت روسی پیش از آغاز مذاکرات خواستار به رسمیت شناختن واگذاری کامل چهار استان لوهانسک، دونتسک، زاپوریژیا و خرسون شده است. روسیه بخش‌هایی از هر کدام از این استان‌ها را اشغال کرده اما خواستار الحاق کامل این استان‌ها به روسیه شده است.

لئونید اسلوتسکی، رئیس کمیته امور بین‌الملل دومای دولتی، روز سه‌شنبه به خبرگزاری تاس، وابسته به کرملین، گفت که روسیه در تلاش است تا پیش‌شرط دیگری را برای دور دوم مذاکرات تعیین کند که باید شامل توافق بر سر وضعیت بی‌طرفی اوکراین باشد.

واگذاری چهار منطقه و بی‌طرفی (شامل عدم پیوستن اوکراین به ناتو و اتحادیه اروپا) از جمله شروطی است که پوتین در سخنرانی ژوئن گذشته تعیین کرده بود.

با این توصیف، تنها خروجی مذاکرات مستقیم روسیه و اوکراین در دور نخست، تبادل زندانیان بود. زلنسکی روز جمعه دوم خرداد در شبکه تلگرام نوشت: «مردم خود را به خانه بازمی‌گردانیم. بخش اول توافق تبادل هزار در برابر هزار اجرا شد.» به گفته زلنسکی، روز جمعه ۳۹۰ نفر از هر طرف مبادله شدند و انتظار می‌رود که این تبادل روزهای شنبه و یکشنبه ادامه پیدا کند. مقام‌های دو کشور اعلام کردند که روز جمعه از هر طرف ۲۷۰ سرباز و ۱۲۰ غیرنظامی مبادله شدند. ساعاتی پیش از مبادله دونالد ترامپ اعلام کرد که اوکراین و روسیه از هفته گذشته که مذاکرات صلح دو طرف در استانبول برگزار شد تبادل زندانیان را در دست بررسی داشتند و این طرح که «به تازگی تکمیل کردند... به زودی اجرایی خواهد شد.»

ترامپ در شبکه اجتماعی تروث نوشت: «به هر دو طرف به خاطر این مذاکره تبریک می‌گویم. این می‌تواند به چیزی بزرگ منجر شود؟» یک روز پیشتر زلنسکی گفته بود که این توافق «شاید تنها نتیجه واقعی» جلسه ۹۰ دقیقه‌ای مذاکره‌کنندگان اوکراینی و روسی در استانبول باشد؛ اولین مذاکرات صلح مستقیم بین اوکراین و روسیه در فوریه ۲۰۲۲، مدت کوتاهی پس از آغاز حمله تمام‌عیار مسکو به اوکراین، برگزار شد. مبادله روز جمعه در مرز اوکراین با بلاروس انجام شد؛ بلاروس متحد روسیه است و بدون اعزام سربازان خود، از حمله این کشور به اوکراین حمایت کرده است. ستاد هماهنگی اوکراین برای درمان اُسرای جنگی در تلگرام اعلام کرد که سه نفر از ۳۹۰ اوکراینی که به خانه بازگشتند زن بودند. وزارت دفاع روسیه هم اعلام کرد که ۱۲۰ غیرنظامی آزاد شده توسط اوکراین ساکنان منطقه کورسک هستند؛ جایی که اوت پارسال مورد حمله غافلگیرانه نیروهای اوکراینی قرار گرفت و بخشی از این منطقه ماه‌ها در اختیار این نیروها بود.

تنها خروجی مذاکرات مستقیم روسیه و اوکراین در دور نخست، تبادل زندانیان بود. زلنسکی روز جمعه دوم خرداد در شبکه تلگرام نوشت: «مردم خود را به خانه بازمی‌گردانیم. بخش اول توافق تبادل هزار در برابر هزار اجرا شد.» به گفته زلنسکی، روز جمعه ۳۹۰ نفر از هر طرف مبادله شدند و انتظار می‌رود که این تبادل روزهای شنبه و یکشنبه ادامه پیدا کند. مقام‌های دو کشور اعلام کردند که روز جمعه از هر طرف ۲۷۰ سرباز و ۱۲۰ غیرنظامی مبادله شدند

سیاستمداران

نماینده ویژه ترامپ در امور سوریه

تام باراک، مدیر اجرایی یک شرکت سهامی خصوصی که سفیر آمریکا در ترکیه شده، روز جمعه در ایکس اعلام کرد که به‌عنوان نماینده ویژه آمریکا در امور سوریه منصوب شده است. باراک نوشت: «رئیس‌جمهور [دونالد] ترامپ دیدگاه روشن خود را در مورد خاورمیانه‌ای مرفه و سوریه‌ای باثبات که در صلح با خود و همسایگانش باشد، تشریح کرده است. من به عنوان نماینده رئیس‌جمهور ترامپ در ترکیه، مفتخرم که نقش نماینده ویژه ایالات متحده در امور سوریه را بر عهده می‌گیرم و از وزیر [امور خارجه] مارکو روبیو در تحقق دیدگاه رئیس‌جمهور حمایت می‌کنم.» باراک در بیانیه خود گفت: «توقف تحریم‌ها علیه سوریه، یکپارچگی هدف اصلی ما - شکست پایدار داعش - را حفظ می‌کند و به مردم سوریه فرصتی برای آینده‌ای بهتر می‌دهد. به این ترتیب، ما، همراه با شرکای منطقه‌ای از جمله ترکیه و خلیج فارس، دولت سوریه را قادر می‌سازیم تا صلح، امنیت و امید به رفاه را بازگرداند.»

فشار آمریکا بر حزب‌الله

معاون نماینده ویژه آمریکا در امور غرب آسیا در اظهاراتی مداخله‌جویانه خواستار خلع کامل سلاح حزب‌الله لبنان شد. «مورگان اورتگاس» معاون نماینده ویژه آمریکا در امور غرب آسیا در گفت‌وگویی با شبکه «الجدید» بر لزوم خلع کامل سلاح حزب‌الله تأکید کرد و در این اظهارات مداخله‌جویانه گفت: باید هرچه سریع‌تر برای خلع سلاح حزب‌الله اقدام شود تا سلاح تنها در اختیار دولت لبنان قرار گیرد. وی در تلاش برای عملی کردن خواسته رژیم صهیونیستی، مدعی شد که اگر چنین اتفاقی نیفتد، لبنان با خطر عقب‌ماندن از تحولات سیاسی و اقتصادی منطقه مواجه خواهد شد. اورتگاس همچنین اصلاحات اقتصادی و مالی در لبنان را «مسیری ضروری برای ساختن کشور» دانست و ادعا کرد این روند می‌تواند منابع مالی حزب‌الله را تضعیف کرده و با فساد مقابله کند. این مقام آمریکایی با اشاره به ضرورت تصویب قانون بازسازی بخش بانکی توسط پارلمان لبنان و تهیه سریع قانون جبران کسری مالی، سرمایه‌گذاری‌های خارجی در این کشور را به خلع سلاح مقاومت و اجرای اصلاحات اقتصادی مشروط کرد.

کره‌شمالی قدرتمند است

براساس گزارش اطلاعاتی آمریکا، کره شمالی در قوی‌ترین موضع استراتژیک خود است و توسعه پیشرفته‌ترین تسلیحات خود را که می‌تواند تهدیدی علیه نیروهای آمریکایی و متحدانش در منطقه شمال شرق آسیا و سرزمین اصلی ایالات متحده باشد، تقویت می‌کند. آژانس اطلاعات دفاعی وابسته به وزارت دفاع ایالات متحده، در تحلیل خود به نام «ارزیابی تهدیدهای جهانی ۲۰۲۵» طیف گسترده‌ای از چالش‌های امنیتی از سوی کره شمالی، چین و روسیه را مشخص کرد. این ارزیابی در بحبوحه نگرانی‌های فزاینده در مورد تهدیدهای هسته‌ای و موشک‌های بالستیک کره شمالی و همسویی نظامی آن با روسیه بر اساس پیمان «مشارکت جامع استراتژیک» دو کشور که در ژوئن سال گذشته امضا شد، صورت گرفته است. در این گزارش امنیتی آمده است: «کیم جونگ اون، رهبر کره شمالی به‌طور فزاینده‌ای به مشروعیت سیاسی بین‌المللی و امنیت رژیم خود اطمینان دارد. کره شمالی در قوی‌ترین موقعیت استراتژیک خود در دهه‌های اخیر قرار دارد و از ابزارهای نظامی برای به خطر انداختن نیروهای آمریکایی و متحدانش در شمال شرقی آسیا برخوردار است و در عین حال به بهبود توانایی خود برای تهدید خاک آمریکا ادامه می‌دهد.»